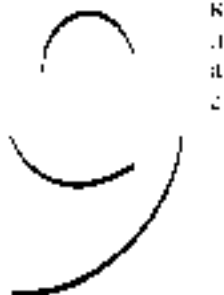

Купить в Беларуси: <http://belveter.by>

ДАВЕДНІК

ПА БЕЛАРУСКАЙ МОВЕ

**Даведнік для вучняў устаноў
агульнай сярэдняй адукацыі**

3-е выданне

М а з ы р
«Белы Вецер»
2 0 1 4

Купить в Беларуси: <http://belveter.by>

Купить в Беларуси: <http://belveter.by>

УДК 811.161.3(075.3=161.1)

ББК 81.2Бей-922

Д13

С к л а д а л ь н і к **А. В. Ляўковіч**

Р э ц э н з е н т ы :

кандыдат філалагічных навук, дацэнт кафедры беларускага і рускага
мовазнаўства УА «Беларускі дзяржаўны педагагічны ўніверсітэт
імя Максіма Танка» *А. С. Васілеўская;*

настаўнік беларускай мовы і літаратуры вышэйшай катэгорыі ДУА «Сярэдняя
агульнаадукацыйная школа № 7 г. Калінкавічы» *В. І. Голуб*

Даведнік па беларускай мове. 9 клас : даведнік для вучняў
Д13 устаноў агульнай сярэдняй адукацыі / [склад. **А. В. Ляўковіч**]. — 3-е выд. — Мазыр : Белы Вецер, 2014. — 60 с.

ISBN 978-985-542-596-1.

Даведнік змяшчае матэрыял па ўсіх тэмах курса беларускай мовы 9 класа, складзены ў адпаведнасці з новымі правіламі беларускай арфаграфіі. Правілы пададзены ў выглядзе схем і табліц, што дазволіць структурыраваць матэрыял, зрабіць яго наглядным, палегчыць засваенне. Асабліва ўвага надаецца фарміраванню моўнай і маўленчай дзейнасці вучняў, выпрацоўцы арфаграфічных і пунктуацыйных навываў.

Рэкамендуецца вучням, настаўнікам беларускай мовы і літаратуры.

УДК 811.161.3(075.3=161.1)

ББК 81.2Бей-922

Даведчае выданне

ДАВЕДНІК ПА БЕЛАРУСКАЙ МОВЕ. 9 клас

Даведнік для вучняў устаноў агульнай сярэдняй адукацыі

С к л а д а л ь н і к **ЛЯЎКОВІЧ** Ала Вітальеўна

3-е выданне

Галоўны рэдактар *А. М. Дулеба*. Вядучы рэдактар *І. А. Даманчук*

Мастак *А. М. Рогава*. Мастак вокладкі *А. М. Рогава*

Камп'ютарная вёрстка *І. А. Даманчук*

Падпісана да друку з арыгінал-макета 21.01.2014. Фармат 60x84 1/16. Папера афсетная. Друк лічбавы. Ум. друк. арк. 3,49. Ул.-выд. арк. 1,64. Тыраж 1813 экз. Заказ 100/5425961-1.

Выдавец і паліграфічнае выкананне:

Пасведчанне аб дзяржаўнай гігіенічнай рэгістрацыі № 08-33-3.68371 ад 03.03.2010. Таварыства з абмежаванай адказнасцю «Выдавецкі Дом «Белы Вецер». Пасведчанне аб дзяржаўнай рэгістрацыі выдаўца, вытворцы, распаўсюджвальніка друкаваных выданняў № 1/35 ад 16.09.2013. 247760, г. Мазыр, вул. Савецкая, 198/4. Тэл./факс (0236) 32-51-03, 32-51-22. Філіял: 220007, г. Мінск, вул. Валадзько, 30, оф. 417. Тэл. (017) 224-66-89, 298-50-26, 298-50-27.

book.belveter.by. E-mail: book@belveter.by

ISBN 978-985-542-596-1

© Ляўковіч А. В., склад., 2012

© Фармленне. ТАА ВД «Белы Вецер», 2012

Купить в Беларуси: <http://belveter.by>

Змест

<i>Уступнае слова</i>	5
Паняцце пра складаны сказ	6
Ужыванне складаных сказаў	8
Паняцце пра складаназлучаны сказ	9
Сродкі сувязі частак у складаназлучаных сказах	11
Складаназлучаныя сказы са спалучальнымі злучнікамі	12
Складаназлучаныя сказы з супраціўнымі злучнікамі . . .	13
Складаназлучаныя сказы з размеркавальнымі злучнікамі	14
Знакі прыпынку паміж часткамі ў складаназлучаных сказах	15
Сінтаксічны разбор складаназлучанага сказа	17
Паняцце пра складаназалежны сказ	18
Сродкі сінтаксічнай сувязі паміж граматычнымі часткамі ў складаназалежных сказах	20
Складаназалежныя сказы з даданымі азначальнымі часткамі	22
Складаназалежныя сказы з даданымі дапаўняльнымі часткамі	23
Агульнае паняцце пра даданыя акалічнасныя часткі ў складаназалежных сказах	24
Складаназалежныя сказы з даданымі акалічнаснымі часткамі месца, часу, умовы	27
Складаназалежныя сказы з даданымі акалічнаснымі часткамі прычыны і мэты	30
Складаназалежныя сказы з даданымі акалічнаснымі ўступальнымі часткамі	32
Складаназалежныя сказы з даданымі параўнальнымі часткамі, акалічнаснымі часткамі спосабу дзеяння, меры і ступені	33
Сінтаксічны разбор складаназалежнага сказа	36

Складаназалежныя сказы з некалькімі даданымі часткамі	36
Знакі прыпынку ў складаназалежных сказах з некалькімі даданымі часткамі	38
Сінтаксічны разбор складаназалежнага сказа з некалькімі даданымі часткамі	39
Паняцце пра бяззлучнікавы складаны сказ	40
Коска і кропка з коскай у бяззлучнікавых складаных сказах	42
Дзукроп'е ў бяззлучнікавых складаных сказах	43
Працяжнік у бяззлучнікавых складаных сказах	44
Сінтаксічны разбор бяззлучнікавага складанага сказа	45
Паняцце пра складаны сказ з рознымі відамі сувязі частак	46
Знакі прыпынку ў складаных сказах з рознымі відамі сувязі частак	47
Сінтаксічны разбор складанага сказа з рознымі відамі сувязі частак	48
Афіцыйныя паперы. Аўтабіяграфія. Заява	49
Паняцце пра чужую мову. Спосабы перадачы чужой мовы. Простая мова	51
Знакі прыпынку ў сказах з простаай мовай	52
Дыялог, яго афармленне на пісьме	54
Маналог	55
Сказы з ускоснай мовай	56
Замена простаай мовы на ўскосную	57
Цытаты	59
Эпіграф	60

Уступнае слова

Даведнік па беларускай мове створаны ў адпаведнасці з праграмай 9 класа па беларускай мове для ўстаноў агульнай сярэдняй адукацыі з беларускай і рускай мовамі навучання. Апорныя схемы і табліцы, прадстаўленыя ў дапаможніку, адпавядаюць параграфам падручніка для 9 класа (аўтары Н. М. Гардзей, П. Л. Навіцкі, Э. М. Тамашэвіч). Матэрыялы прадстаўлены ў схемах і табліцах (у якіх акцэнтавана ўвага на самае істотнае), што дазваляе падаць тэарэтычныя звесткі ў сканцэнтраваным выглядзе, паказаць сэнсава-лагічныя сувязі моўных адзінак, выявіць іерархію моўных узроўняў. Такая форма падачы матэрыялу дазваляе мінімізаваць час пры падрыхтоўцы да ўрокаў, хутка засвоіць матэрыял, лёгка запомніць і аднавіць яго, дапамагае паказаць узаемасувязь розных моўных узроўняў.